

J A N D R D A ●

HRÁTKY S ČERTEM ●

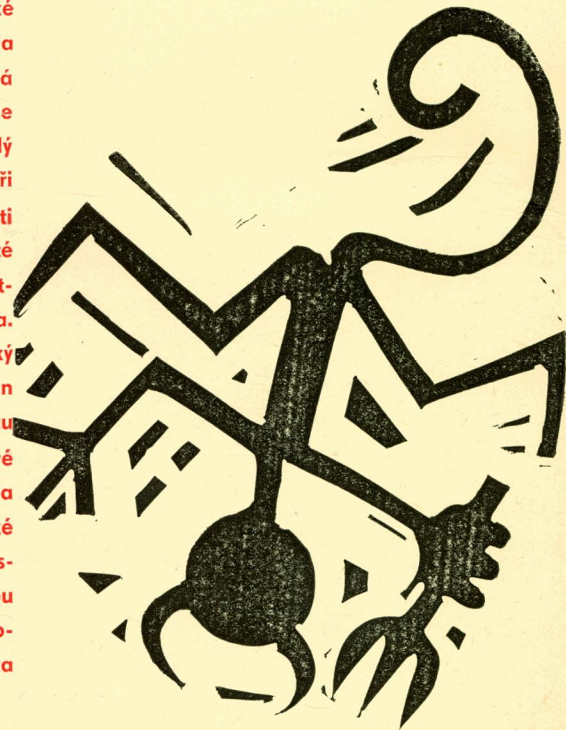
7.9.61

JAN DRDA ●

(narozen v Příbrami 1915)

jako fejetonista Lidových novin za první republiky, upozornil na sebe Drda svě-
žím, vypravěčským jazykem a humorným
viděním světa lidí a jejich slabostí.
První román vydává v roce 1940. Jmenuje
se Městečko na dlani a rázem si získal
popularitu v nejširším okruhu čtenářů.
Za války vydává Drda ještě dvě knihy.
V roce 1942 Živou vodu a o rok později
Putování Petra Sedmilháře. Kromě prózy
se Jan Drda od počátku věnuje také
dramatice. V režii E. F. Buriana byla

v divadle D 40 instalována hra Jakož i my odpouštíme. V letech války vzniká
i dosud nejlepší Drdova hra Hrátky s čertem. Na scénu Národního divadla se
dostala ovšem až po válce (1945). Titulní úlohu Martina Kabáta hrál zasloužilý
umělec Jaroslav Průcha. ● Za války píše Drda ještě dvě monografie (o malíři
Karlů Černém a sochaři Janu Kavanovi), ve kterých ukázal značné znalosti
výtvarného umění. ● Z poválečné doby jsou známé hlavně jeho povídky shrnuté
v knize Němá barikáda, jejímž námětem je boj českého lidu v Pražském kvě-
tnovém povstání a kniha povídek ze sovětské vesnice nazvaná Krásná Tortiza.
Nelze zapomenout ani na Drdovy České pohádky, kde se Drdův vypravěčský
talent šťastně spojuje s tradicí české lidové pohádky. V této době již stojí Jan
Drda v čele našeho literárního dění. Má značné zásluhy na vybudování Svazu
československých spisovatelů, jehož je předsedou. Jan Drda také získal za své
literární dílo Státní cenu Klementa Gottwalda. ● V poslední době se Jan Drda
věnuje převážně divadelní tvorbě. Ve spolupráci s Divadlem Československé
armády vznikla jeho hra Dalskabáty, hříšná ves, tematicky vycházející z Čes-
kých pohádek (O zapomenutém čertovi) a dále hra z pražského povstání Jsou
živí, zpívají, ve které autor ukazuje, které vrstvy národa vždy hájily naši samo-
statnost a které ji zrazovaly. ● Zdá se však, že i nadále je to próza, povídka
nebo pohádka, kde Drdovo slovesné umění vyniká v nejčistší podobě.

Modleme se!

Rač, pane bože, být milostiv našim prosbám a požehnej tento vlak svou svatou pravicí. Připni k němu i své svaté anděly, aby všechny, kteří se v něm vezou, osvobozovali a neustále střežili před veškerým nebezpečenstvím a jako jsi skrze levitu svého Filipa ráčil snést víru a milost na mouřenína sedícího na voze a čtoucího svatý spis, tak i služebníkům svým ukaž cestu spásy, aby za pomoci tvé milosti, zaměření k dobrým skutkům zasloužili si dorazit po všech cestách a změnách tohoto života k věčným radostem. Skze Krista, pána našeho.

R. — Amen

Poté nechť kněz pokropí koleje a vlak svěcenou vodou.

Rituale romanum, collectio rituum particularium a clero provinciale pragensis, str. 75, roku 1872.

Dáblové nejsou čiré vidiny či zosobnění neřestí, ale skutečné fyzické osoby. Vězme, že bůh stvořil anděly jakožto dobré, sami sebou se však stali zlými.

Tato teze míří jednak proti nevěřícím a racionalistům, vysmívajícím se ďáblům jakožto zbytkům pohanských pověr a babským strašidlům, jednak proti Kantovi a jiným filosofům, kteří považují ďábly za zosobnění neřestí, a to v tom smyslu, že ďábel je jakýsi ideál nectnosti podobně jako Kristus ideál ctnosti . . .

Dr F. Egger-Enchiridion theologiae dogmaticae specialis, these III, str. 217, Brixen 1911.

Co je z pekla štěstí? Dostat se do nebe. Proč musíme být bdělí? Protože čert nikdy nespí!

Co vím ještě o čertech? Čert ví!
(Autor kobaretu Čert na štaflích Rostislav Volf)

Pohádka o Honzovi ●

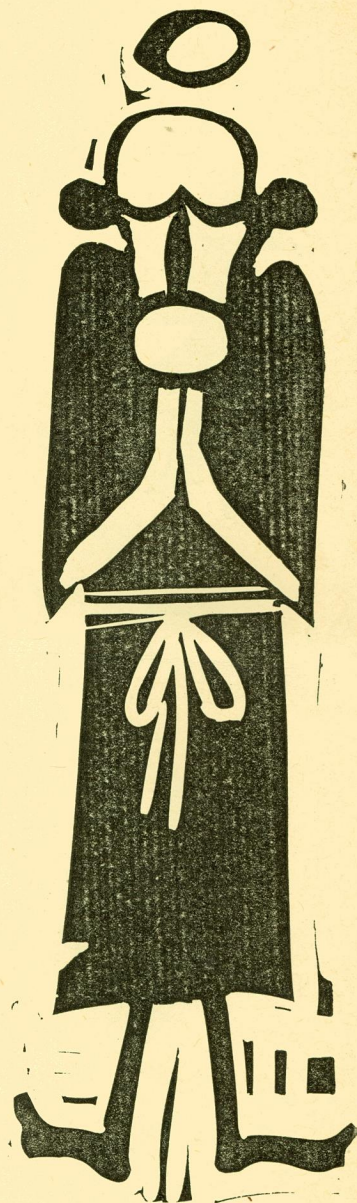
V malé chaloupce, vystrčené až na samý konec vesnice, žila vdova Krejcárková se synem Honzou. Honza byl už velký klacek a silný jako hromotluk, ale při tom byl líný jako stará čepice. Celé dny se jen válel za kamny a jen tak, že někdy vodu matce přinesl a naštípal trochu dříví. A dál se ze vsi nedostal než na pole za chaloupku a do blízkého lesíka, a tak byl živ celé roky v klidu a pohodlí.

Ale jednou přišla matka domů odněkud z návštěvy a celá udýchaná vypravovala Honzovi rozčileným hlasem, že se ztratila královská princezna. A starostovi prý přišlo už z královského zámku nařízení, aby dal vybubnovat, že se všichni mladí muži vyzývají, aby se pokusili princeznu najít a vysvobodit, že ji za odměnu dostanou za manželku a půl království k tomu nádavkem. „To by bylo něco pro nás, Honzíčku, kdybys tu princeznu našel a vysvobodil. Půl království tady ve vsi nemá nikdo a princeznu za manželku taky ne! Což kdyby se zrovna tobě povedlo princeznu najít a vysvobodit? Jen se o to, Honzíčku, taky pokus a nic se neboj! Já ti upeču na cestu ranec buchet a než je sníš tak jistě už princeznu najdeš. Ale to musíš, holečku, slézt z pece, přistrojit se a odejít hodně daleko do světa, protože kdo ví kam až čerchmant tu princeznu odnesl!“

Tak pobízela panímáma Krejcárková svého syna Honzu k hrdinské výpravě, ale tomu se moc nechtělo. A dal si říci až teprve po dlouhých domluvách a když mu matka slíbila, že mu uvaří velký hrnec kaše hned jak se vrátí domů s vysvobozenou princeznou.

Slezl tedy s pece, přistrojil se do nových šatů, do rance si nacpal povídkových buchet a vyšel z chaloupky. Ale na dvoře se ještě rozmyšlel, má-li opravdu jít nebo se má vrátit, a byl by to snad udělal, kdyby mu dobrá maminka nebyla domluvila, že už jistě všichni hoši a děvčata ve vsi se dívají, jak on jde hledat a vysvobodit princeznu.

Vyročil tedy pomalu na cestu do světa. Maminka ho vyprovodila na náves a věrný pes Voříšek za ním běžel až na konec vesnice. Tam ještě zavrtěl Honzovi ocasem na pozdrav a sypal se zpátky zase hlídat chaloupku.

HRÁTKY S ČERTEM

T I H O D N Í ● T I Z L Í ●

Martin Kubát, vysloužilcec

Otakar Janda

Sarka Farka, loupežník

Antonín Tázlar

Dišperanda, královská princezna

Alena Tománková

Otec Školastykus, poustevník

Petr Rýdel

Káča, její služebná

Nina Divíšková

Lucius, mladý čert na zkušené

Milan Koutný
Josef Kříž

Teofil, andělský posel

Milada Albínová

Solfermus, pekelný rádce

Václav Roštlapil

REŽIE ŠAŠA LICHÝ

Belial, rovněž pekelný rádce

Bohuš Václav

HUDBA JIŘÍ SRNKA

Belzezub, kníže pekelné

Jeronym Horák

Hraje orchestr DPB

Omnimor

Václav Kotva

Představení řídí: Marie Minská

Karborund

Arnošt Borovec

Text sleduje: Marie Pohludková

Vrátný

Antonín Lipský

Technicky spolupracují: V. Plachý s kol.,
J. Řezáč s kol., M. Kuthanová s kol., B. Smetanová
s kol., M. Rybář s kol., J. Pátek, J. Janotová

Čerti všech kategorií

VÝPRAVA L. HRŮZA

Hlavní přestávka po 2. jednání (7. obraze)

Premiéra dne 7. září 1961

KLASICI O ĎÁBLECH

Jednakaždá čarodějnice, kdykoliv chce, padesát tisíc ďáblů při své službě drží, kteří s velkou radostí, jako na celé peklo zapomenouce, v ní přebývají, její činy a skutky zakrývají, takže častěji ani manžel o své manželce, že by čarodějnice byla, neví.

F. Š. Náchodský, Sancta curiositas str. 535 vydáno v Praze 1707.

Bůh totiž někdy dovoluje, aby jeho nejmilejší přátelé byli dočasně poskvrněni hanbou. Netrpí však, aby krivě obvinění na nich ulpělo.

Ne nepodobné tomuto příběhu je to, co se stalo biskupovi turonskému, jenž byl obžalován z neřestného styku s jednou ženou. Měl obránce v dítěti, jež – sotva se narodilo – pravilo: „Ty nejsi mů otec!“

V knihách obřadů lze najít recepty, jak vyhánět ďábla z piva, jak světiti telegraf a zamezit ďáblu, aby mohl posílat telegramy. Zde je recept, jak vyhánět ďábla z vlaku a světiti lokomotivy. Obřad zní:

V. – pomoc naše je ve jménu páně

R. – Jenž stvořil nebe a zemi

V. – Pán s vámi

R. – I s duchem tvým

Modleme se!

Všemohoucí věčný bože, jenž si založil ke své slávě všechny elementy, prosíme tě, rač požehnat tuto železnici a její zařízení a laskavě je neustále svou prozřetelností ochraňovat. A necht' tví sluhové spějíci rychleji na cestách – pohybující se dle tvého řádu a jdoucí cestou tvých příkazů – šťastně dorazí do nebeské vlasti. Zkrze Krista, pána našeho.

R. – Amen

Honza šel dál po ní cestou, ale tuze nespíchal. Šel co noha nohu mine, a když došel za chvíli pod malý kopeček, usedl na kámen, aby si odpočinul. Při tom se ohlédl zpátky k vesnici, a když ji už neviděl, tak si řekl: „Prokrýle pána – to musím už bejt daleko! A to se teda musím dát do těch buchet, abych už taky něk začal tu princeznu hledat a vysvobozovat!“

Pustil se tedy s chutí do buchet, a když dojedl poslední zabručel zklamaně: „No tak vida, já už mám buchty snědený a princezna nikde! Ale já tady na ni zbytečně čekat nebudu! To mě ani nenapadne a kdo ví, jestli nejní už dávno vysvobozená! Seberu se a vrátím se zase ze světa domů!“

Když se přiloudal domů, našel dveře uzavřeny, protože maminka zatím odešla do lesa. Ale věrný pes Voříšek začal na Honzu radostně skákat, jako by ho neviděl kdovíjak dlouho.

A Honza – dojat tím uvítáním – hladil Voříška po hlavě a pohnutým hlasem k němu promlouval: „Hodný Voříšek – hodný! Moc hodný! Von mě, chudinka, ještě poznal!“

Redakce programu **H. Mandelová**

Grafická úprava **Lubomír Hrůza**

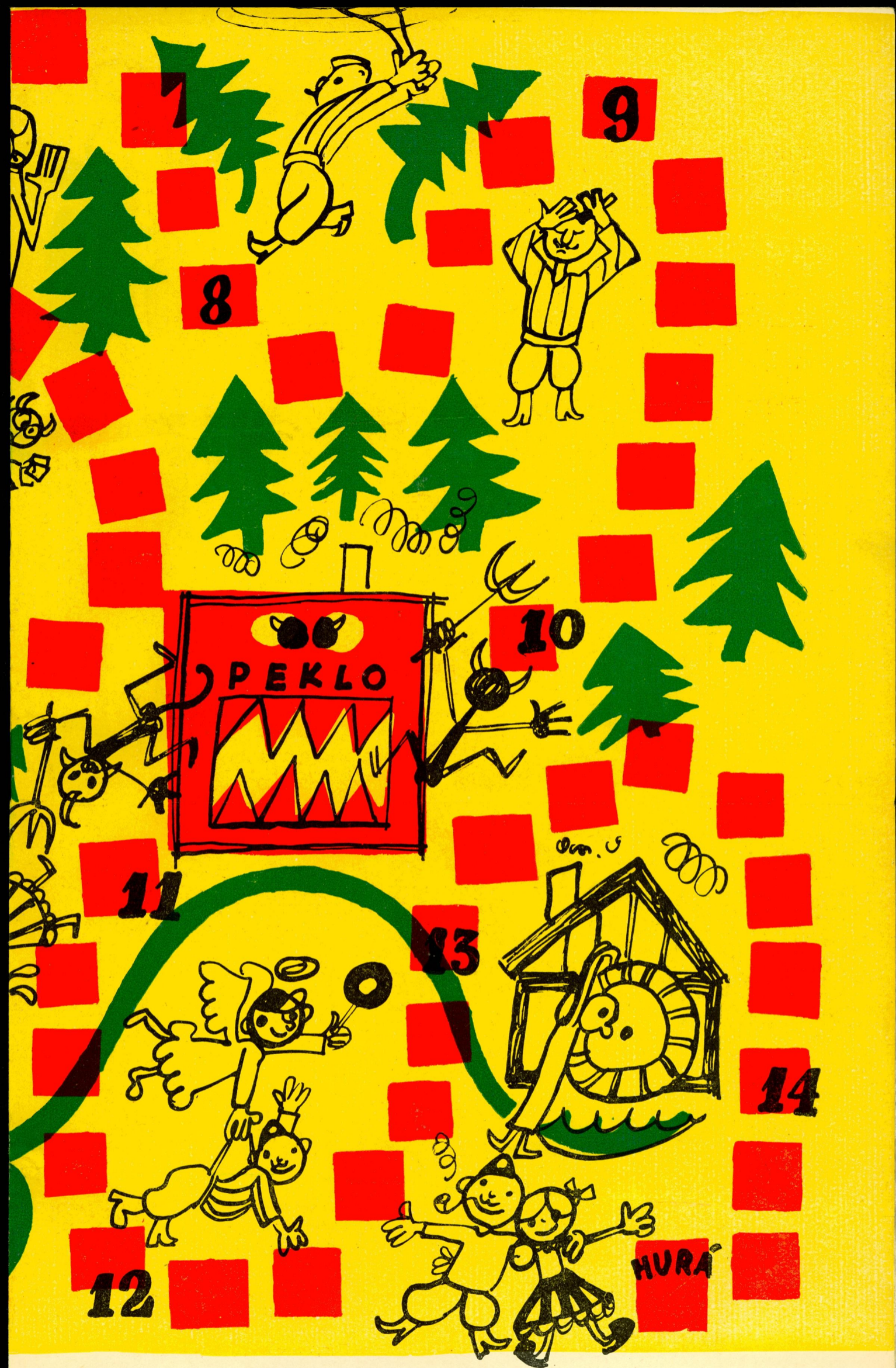
Cena programu 1,60 Kčs

mtz o 21 T 14*11997

Abyste nemusili závidět Martinu Kabátovi,
D I V A D L O P E T R A B E Z R U Č E
 vás zve na dobrodružné putování začarovaným lesem. Hru vás může
 hrát tolik, kolik se vás sejde a vejde. Všem Vám přejeme, abyste vyhráli
 Jestli se vám hra zalíbí, můžete si ji vystříhnout a podlepit. ● ●

- 1 — běžíš za veverkou, postup o 9
- 2 — přepadl tě Sarka Farka, sebral ti všechny peníze, musíš se proto vrátit na začátek
- 3 — čert na tebe ošklivě kouk, takže jsi zkameněl a jednou neházíš
- 4 — Káča a Dišperanda utíkají za ženichy a ty s nimi — postup o 4
- 5 — zabloudil jsi v lese při hledání mlýna — vrať se o 10
- 6 — hraješ pekelný mariáš — vrať se o tolik, kolik hodíš; padne-li 6, vyhrál jsi a postupuješ před č. 7

- 7 — šel jsi na radu k poustevníkovi a proto jednou neházíš
- 8 — zatočíš si kyjem Sarka Farky a postupuješ o 10
- 9 — zapomněl jsi vzít kyj — vrať se pro něj k Sarka Farkovi (jedno pole za číslo 2)
- 10 — musíš se utkat s čerty — 2× neházíš
- 11 — Teofil ti pomohl z pekla — postup o 5
- 12 — točíš mlýnským kolem — 1× neházíš
- 13 — vrať se pro Káču, která spadla do potoka — 1 pole za 11

DIVADLO PETRA BEZRUČE

DŮM KULTURY PRACUJÍCÍCH OSTRAVY

